

Learoesoejkesje - Beapmoe jñh healsoe, saemien

soejkesje

Dette er en sørsamisk oversettelse av den fastsatte læreplanteksten.
Læreplanen er fastsatt på bokmål.

Mieriedimmine vihtiestamme Maahtoedepartemeenteste 15.11.2019
Eksameneöörnege vihtiestamme Maahtoedepartemeenteste 29.06.2020

Faamosne 01.08.2020 raejeste

Faagen bijre

Faagen relevaanse jñh vihkeles aarvoeh

Beapmoe jñh healsoe lea vihkeles faage juktie goerkesem evtiedidh ektiedimmide beapmoen jñh healsoen gaskem. Faagesne beapmoe jñh healsoe learohkh edtjeh lieredh soejkesjidh jñh beapmoeh jurjiehtidh jñh maalestahkh mubpiejgumie dääjredh. Faage edtja viehkiehtidh guktie learohkh maahtoem evtiedieh jñtsh jieledem haalvedh. Faagen tjirrh learohkh edtjeh daajroem åadtjodh saemien kultuvreaerpien bijre gusnie beapmoeaerpievuekieh leah viedteldihkie eatnaminie jñh jieledvuekiejgumie ovmessie dajvine. Dan åvteste stoerre aarvoem åtna saemien baakoetjierth, baakoeh jñh soptsesh nuhtjedh gaskesadtemisnie jñh ektiedahkosne. Beapmoem voenges beapmoevaarojste ovmessie ektiedimmie jurjiehtidh sæjhta viehkiehtidh learohkh lierieh bierkenidh jñh aaj daajroem åadtjoeh mah aarvoeh mah beapmoe-regijovnine gååvnesieh. Beapmoe jñh healsoe edtja viehkiehtidh almetjehealsoem, beapmoe-aavoem jñh iedtjem dej gelliesårhts beapmoevaaroj bijre eevtjedh jñh maalestahkevuekiej bijre seabradahkesne. Beapmoe jñh healsoe edtja kreativiteetese, laavenjostose jñh tjirrehtimmiemahtose skreejrehtidh

Gaajhkh faagh edtjeh viehkiehtidh lierehtimmien aarvoevåaromem realiseeredh. Faage beapmoe jñh healsoe edtja praktihkeles barkoen, goerehtimmien jñh estetihkeles buektemevuekiej tjirrh viehkiehtidh guktie learohkh iedtjem jñh kreativiteetem jñh sjugniedihks maahtoeh evtiedieh. Sosijaale ektievoeten, beapmoejurjiehtimmien jñh maalestahki tjirrh, faage edtja viehkiehtidh laavenjostoem, goerkesem, hoksem jñh ååktemem gaskemsh eevtjedh, jñh våaromem vedtedh seammavyörtegsvoetese jñh mirrestallemasse. Beapmoejurjiehtimmie jñh maalestahkh leah ektiedamme siemesvuakan jñh gåassehksvoetese. Voerkesvoete dej gelliesårhts beapmoevuekiej jñh beapmoevierhtiej bijre Saepmesne jñh noerhtedajvine maahta goerkesem jñh lissiehtamme iedtjem jñh ååktemem kultuvri åvteste vedtedh jeatjah bieline veartenisnie. Ektie referaansemierie maahta positjive identiteete-evtiedimmie vedtedh. Faage beapmoe jñh healsoe edtja viehkiehtidh laejhtehts ussjedimmie, etihkeles voerkesvoetem jñh diedtedomtesem learohki luvnie evtiedidh, guktie maehtieh beapmoeh veeljedh mah dovne healsoem eevtjeh jñh leah monnehke. Learoesoejkesje lea viedteldihkie saemien aarvojne jñh saemien gielesne, kultuvresne jñh seabradahkejjeliedisnie.

Jarngebiehkieh

Beapmoeh mah healsoem eevtjeh

Gosse learohkh beapmoem jurjehtieh j̄ih maalestahkh darjoeh, dah edtjeh beapmoe-aavoem d̄ājredh j̄ih daajroem jearsoe beapmoen bījre evtiedidh j̄ih beapmoej bījre mah healsoem eevtjeh. Healsoe-̄ejvieladtji beapmoeraerieh leah vihkele ̄ōhpehtimmesne, j̄ih learohkh edtjeh goerkesem ̄adtjodh ektiedimmien bījre jielememehctie j̄ih healsoen gaskem, j̄ih maahtoem evtiedidh aejlies j̄ih jeereldihkie beapmoem veeljedh.

N̄ennoes beapmoevaanoeh j̄ih n̄ennoes ̄atnoe

̄Atnoe j̄ih veeljeme beapmoste indivijdem, byjresem j̄ih veartenem baajnehtieh mesnie jielebe. Gosse learohkh maalestahkh soejkesjeh j̄ih beapmoeh jurjehtieh edtjeh lieredh navradahkh j̄ih beetsuvh nuhtedh, j̄ih guarkedh beapmoe akte gaertjielidhkie vierhtie, guktie n̄ennoes beapmoevaanoeh lierieh j̄ih voerkes utnijinie sjidtieh.

Beapmoe j̄ih maalestahkh goh identiteete- j̄ih kultuvrevuekie

Beapmoe- j̄ih maalestahkekultuvre leah ahkedh jarkelimmesne, j̄ih ̄atnoe navradahkijste, daajroeh, aerpievuekieh sosijaale jallh religij̄ōse n̄āarmh j̄ih aarvoeh dam baajnehtieh. Beapmoejurjiehtimmie j̄ih maalestahkh leah sosijaale areenah juktie goerehtidh, laavenjostedh j̄ih maam akt ektesne sjugniedidh. Gaavnedimmieh beapmoekultuvri j̄ih kulturelle darjomi gaskem N̄ōrjeste j̄ih jeatjah laantijste, gellievoetem eevtjie j̄ih goerkesem, voerkelimmiem j̄ih tjetskehkevoetem vadata. Naemhtie learohkh edtjeh beapmoeaavoem ektesne d̄ājredh, j̄ih naemhtie maehtebe mijjen beapmoekultuvrh dovne orrestidh j̄ih vaarjelidh.

D̄aaresthfaageles teemah

Almetjehealsole j̄ih jieledehaalveme

Faagesne beapmoe j̄ih healsole d̄ihthe d̄aaresthfaageles teema almetjehealsole j̄ih jieledehaalveme edtja learoehkidie daajroem vedtedh beapmoevaaroeh j̄ih beapmoevaanoeh bījre mah vaaromem vedtieh hijven healsose. Gosse learohkh beapmoeh j̄ih maalestahkh soejkesjeh dah edtjeh hijven daajroem dej nasjonaale beapmoeraeriej bījre ̄adtjodh. Faage edtja viehkiehtidh almetjehealsole eevtjedh j̄ih skiemtjelassh h̄ōoptedh mah jieledevuekien gaavhtan b̄aetieh. Faage edtja fiereguhten jieledehaalveminie viehkiehtidh j̄ih sosijaale joekehtsh healsosne giehpiedidh. Ektievoete maalestahkine j̄ih praktikheles laavenjostoe faagesne edtjeh viehkiehtidh learohki j̄ijtjedomtesem j̄ih dej d̄ājresem ektiedimmeste j̄ih ektievoeteste n̄ennoestidh. Beapmoem eatnamisnie jurjiehtidh ovmessie tsiehkij nuelesne maahta haalvemedomtesem j̄ih jieledehaalvemem vedtedh.

Monnehke evtiedimmie

Faagesne beapmoe j̄ih healsoe d̄ihte d̄åaresthfaageles teema monnehke evtiedimmie edtja t̄j̄iertestidh dovne beapmoeproduksjovne j̄ih beapmoeåtnoe eah byörh skaarese s̄j̄idtedh daennie laantesne jallh abpe veartenisnie, ij daelie jallh b̄ætijen aejkien. Faage edtja viehkietidh guktie learohkh voerkes s̄j̄idtieh etihkeles j̄ih ekonomeles gyhtjelassi b̄ijre beapmoeproduksjovnen j̄ih beapmoeåtnoen b̄ijre, j̄ih joekedimmien b̄ijre beapmoevierhtijste, guktie maehtieh eensi veeljemh vaeltedh j̄ih hijven aarvoeh j̄ih vuajnoeh evtiedidh. Faage edtja viehkietidh guktie learohkh daajroem evtiedieh guktie faalenasse beapmojste lea viedteldihkie veartenevijries j̄ih strukturelle tsiehkiefgumie. J̄ij̄tjebierkenimmie, navradahkeåesiestimmie, beapmoesuvereniteete j̄ih veartenevijries j̄ih regijonaale beapmoejearsoevoete leah vihkele teemah. Gosse voenges beapmoevierhtieh nuhtjeh, mah aerpievuekien daajroem j̄ih monnehke eatnemeåtnoem v̄aaroeminie utnieh, learohkh maehtieh daajroem åadtjodh dovne aarvoej j̄ih nuepiej b̄ijre b̄ætijen aajkan.

Vihkeles tjiehpiesvoeth

Njaalmeldh tjiehpiesvoeth

Njaalmeldh tjiehpiesvoete faagesne beapmoe j̄ih healsoe lea mahtedh faageles onterdimmiem j̄ih ussjedadtemem buektedh soptsesi j̄ih sohpestallemi, digkiedimmiej j̄ih åehpiedehtemi t̄j̄irrh. Evtiedimmie njaalmeldh tjiehpiesvoetijste faagesne beapmoe j̄ih healsoe lea aelkedh beapmoejurjiehtimmien j̄ih maalestahki b̄ijre soptsestidh goske maahta ahkedh geervebe teemah digkiedidh healsoen, beapmoeåtnoen j̄ih beapmoejearsoesvoeten b̄ijre. Ånnetji ånnetji learohkh t̄j̄uerieh j̄ienebh faagebaakoeh nuhtjedh gosse edtjeh sijjen veeljemh t̄j̄ielkestidh, jallh gosse edtjeh meatan årrodh faageles digkiedimmie

Maehtedh tjaeledh

Maehtedh tjaeledh faagesne beapmoe j̄ih healsoe lea teeksth hammoedidh mejtie edtja nuhtjedh beapmoejurjiehtimmesne j̄ih maalestahkine. Maehtedh tjaeledh faagesne lea aaj faageles maahtoem buektedh j̄ih maehtedh sov vuajnoeh j̄ih veeljemh buektedh. Evtiedimmie t̄j̄aelemetjehpiesvoetijste faagesne beapmoe j̄ih healsoe lea aelkedh aelhkie åestemelæstoeh j̄ih åenehks laavkeme teeksth tjaeledh goske maahta b̄ihkedassh j̄ih menyh soejkesjidh j̄ih hammoedidh.

Maehtedh lohkedh

Maehtedh lohkedh faagesne beapmoe j̄ih healsoe lea guarkedh, toelhkestidh j̄ih vuarjasjidh b̄ihkedassh, tabellh j̄ih illustrasjovnh beapmoejurjiehtimmesne. Lea aaj guarkedh j̄ih vuarjasjidh s̄j̄iehteles faageteeksth. Evtiedimmie lohketjehpiesvoetijste faagesne lea aelkedh aelhkie illustrasjovnh j̄ih

laavkeme teeksth pæhpierisnie jïh sjeermesne guarkedh, goske maahta geervebe faageteeksth, figuvrh jïh tabellh ovmesse medijinie toelhkestidh jïh læjhtehkslaakan vuarjasjidh.

Mæhtedh ryöknedh

Mæhtedh ryöknedidh faagesne beapmoe jïh healsoe lea damtijidh jïh taalh jïh nommh nuhtjedh volumen, væktoen, veahkan, brööken, forholdstaali, temperatuvren jïh geometrijen figuvri bijre nuhtjedh gosse beapmoem jurjehterminie. Lea aaj mæhtedh åesieh ryöknedidh jïh vuarjasjidh bihkedassine, jïh taalh jïh taalematerijellem buektedh gosse edtja faageles jïh dåaresthfaageles teemah viertiestidh jallh digkiedidh. Evtiedimmie ryöknetjehpiesvoetijste lea aelkedh reaktoe romme- jïh væktoeektievoeth nuhtjedh jïh aelkie diagrammh jïh tabellh darjodh juktie mæhtedh ovmesse matematihkeles tjehpiesvoeth soejkesjimmesne jïh beapmoejurjehitimmesne nuhtjedh. Evtiedimmie jaarhka gosse maahta geervebe tabellh jïh figuvrh tjaaleldh barkojne darjodh.

Digitaale tjehpiesvoeth

Digitaale tjehpiesvoeth faagesne beapmoe jïh healsoe lea mæhtedh jeereldihkie vierhtieh jïh teknologijh nuhtjedh juktie dejtie praktihkeles beapmajurjehitimietjehpiesvoetide nænnoestidh. Aaj digitaale teekste-, tjoeje-, guvvie- jïh filmefijlh buektedh jïh vuarjasjidh mah Leah sjehteles jïh ussjedammes faagese. Evtiedimmie digitaale tjehpiesvoetijste faagesne beapmoe jïh healsoe lea mæhtedh digitaale vierhtieh nuhtjedh jïh biëvnesh ohtsedidh, bihkedassh fulkedh jïh faaktah åehpiedehtedh, goske maahta gelliesåarhts digitaale vierhtieh nuhtjedh juktie læjhtehkslaakan biëvnesh vuarjasjidh ovmesse medijijstie jïh faageles ussjedadtemh gaskesadtedh. Evtiedimmie maahta aaj årrodh ahkedh geerve teknologijem nuhtjedh gosse beapmoem jurjehte.

Maahtoelmieh jïh vuarjasjimmie

Maahtoelmie jïh vuarjasjimmie 4. daltese

Maahtoelmie 4. daltesen mænngan

Lierehimmien ulmie lea learohke edtja mæhtedh

- prinsihph fulkedh hijven raajnesvoeten bijre gosse beapmoeh jurjehte
- dirregh, romme- jïh væktoemöölegh jïh aelkie vuekieh nuhtjedh gosse beapmoem jurjehte
- smaahkh beapmosne damtijidh jïh onterdidh man åvteste mijjieh smaahkem joekehtslaakan dååjrebe

- væhtaj bijre soptsestidh aejlies jïh jeereldihkie beapmose jïh man åvteste dïhte vihkele healse
- meatan årrodh voenges beapmoevaaroeh tjöönghkedh jïh beapmoem sjïdtedehtedh mejtie edtja beapmoeturjiehtimmesne nuhtjedh
- voenges beapmoevaaroeh nuhtjedh gosse beapmoem jurjehte jïh lihtside produksjovnesvaalhtesinie navradahkeste maalestahkese åehpiedehtedh
- beapmoem gorredidh, tjïelkestidh man åvteste vihkele dam darjodh, jïh soptsestidh guktie organiske slaavvoeh gietedidh aerpievuekiej mietie
- maalestahkh tjïrrehtidh dállen bijre jïh jeatjah aerpievuekien sijjine, jïh soptsesh nuhtjedh juktie ussjedadtedh jearsoevoeten bijjelen jïh eatnemem krööhkestidh
- aelhie jïh jeereldihkie maalestahkh darjodh jïh maalestahkevuekiej bijre soptsestalledh nöörjen jïh saemien kultuvreste, jïh aarvoen bijre mubpiejgumie byöpmedidh

Jaabnan vuarjasjimmie

Jaabnan vuarjasjimmie edtja viehkiehtidh lieremem eevtjedh jïh maahtoem faagesne evtiedidh. Learohkh maahtoem faagesne beapmoe jïh healse evtiedieh 1., 2., 3., jïh 4. daltesisnie gosse beapmoem jïh maalestahkh darjoeh jïh gosse soptsestellieh guktie beapmoeeveljeme jïh maalestahkh maehtieh mijjen healsoem jïh veartenem baajnehtidh, mesnie jielebe.

Lohkehtæjja edtja sjïehteladtedh guktie learohkh Leah meatan jïh lieremelastose skreejrehtidh jeereldihkie praktikheles laavenjassi tjïrrh tjöövkesne jïh jeatjah sjïehteles liereme-areenine. Lohkehtæjja jïh learohkh edtjeh learohki evtiedimmien bijre faagesne beapmoe jïh healse soptsestalledh. Learohkh edtjeh nuepiem åadtjodh pryövedh. Dan maahtoen mietie maam learohkh vuesiehtieh, edtjeh nuepiem åadtjodh baakoeh biejedh disse maam dååjroeh sijjeh buektiehtieh, jïh maam buerebelaakan buektiehtieh goh aarebi. Lohkehtæjja edtja dan gukriebasse lieremen bijre bihkedidh jïh lierehtimmiem sjïehteladtedh guktie learohkh maehtieh bihkedassem nuhtjedh sov maahtoem evtiedidh aerpievuekien maalestahkh darjodh, mah vâaromem vedtieh hijven healse, jïh voerkes utniejinie sjïdtedh.

Maahtoelmieh jïh vuarjasjimmie 7. daltese

Maahtoelmie 7. daltesen mænngan

Lierehtimmien ulmie lea learohke edtja maehdedh

- dïrregh, vihkeles vuekieh jïh beapmoeturjiehtimmievuekieh nuhtjedh jearsoe jïh monnehke beapmoem darjodh mij vâaromem vadta hijven healse

- daajide nuhtjedh beapmoen smaahkem jìh tekstuvrem goerehtidh, jìh vuarjasjidh jìh goerehtidh guktie beapmojde gáassohte
- damtijidh jìh buerkiestidh maadthsmaahkh, jìh goerehtidh jìh digkiedidh guktie smaahke mahta beapmoepreferaansh jìh beapmoeveeljemem baajnehtidh
- bihkedassh beapmoeurjiehtimmesne nuhtjedh, aaj njaalmeldh, jìh veahkam áesine vuarjasjidh, dovne viehkine digitaale vierhtijste jìh bieleden
- ektiedimmieh vuesiehtidh beapmoevaaroedáehkiej jìh jielememehtiej gaskem mah Leah vihkele hijven healsoe
- beapmoemierhkemem jìh kost-modellh nuhtjedh juktie aejlies, jeereldihkie jìh monnehke kostholdem tjáanghkan biejedh jìh sijjen veeljemi bijre ussjedatedh
- digitaale vierhtieh nuhtjedh juktie produktebievnesh jìh reklaamem ovmesse medijnie viertiestidh jìh digkiedidh
- navradahkh gorredidh, evtiedidh jìh nuhtjedh monnehkelaakan
- aerpievukien daajroem nuhtjedh beapmoeatnoen bijre, jìh jìjtse beapmoeatnoen bijjelen ussjedatedh
- beapmoem dállesne jìh jeatjah aerpievukien beapmoeurjiehtimmiereenine darjodh jìh maalestahkevukiej bijre derhviegáetesne/låavthgáetesne soptsestalledh, jìh guktie sosijaale ektievoete maalestahki bijre mahta viehkiehtidh hijven healsoem nænnoestidh
- maalestahkh jìjtse kultuvreste jìh jeatjah kultuvrijste darjodh jìh navradahkeatnoem jìh maalestahkevukieh viertiestidh, jìh ussjedatedh guktie beapmoevukieh Leah viedteldahkesne eatnaminie jìh jieledevukine ovmesse dajvine

Jaabnan vuarjasjimmie

Jaabnan vuarjasjimmie edtja viehkiehtidh lieremem eevtjedh jìh maahtoem faagesne evtiedidh. Learohkh maahtoem faagesne beapmoe jìh healsoe evtiedieh 5. 6. jìh 7.b. daltesisnie gosse beapmoem jìh maalestahkh darjoeh, goerehtieh jìh vuarjasjeh jìh gosse gyhtjelassi bijjeli ussjededtieh kostholden, healsoen jìh beapmoeatnoen bijre.

Lohkehtæjja edtja sjiehteladtedh guktie learohkh Leah meatan jìh lieremelastose skreejrehtidh jeereldihkie praktihkeles laavenjassi tjìrrh tjöövkesne jìh jeatjah sjiehteles liereme-areenine. Lohkehtæjja jìh learohkh edtjeh learohki evtiedimmien bijre faagesne beapmoe jìh healsoe soptsestalledh. Learohkh edtjeh nuepiem áadtjodh pryövedh. Dan maahtoen mietie maam learohkh vuesiehtieh, edtjeh nuepiem áadtjodh baakoeh biejedh disse maam dáajroeh sijjeh buektiehtieh, jìh maam buerebelaakan buektiehtieh goh aarebi. Lohkehtæjja edtja dan guhkiebasse lieremen bijre bihkedidh jìh lierehtimmiem sjiehteladtedh guktie learohkh maehtieh bihkedassem nuhtjedh sov maahtoem evtiedidh aerpievukien beapmoeh

darjodh mah v̄aromem hijven healsose vedtieh, j̄ih guktie voerkes utniejinie j̄ih bievniejinie beapmoekultuvreste sjidtieh.

Maahtoelmieh j̄ih vuarjasjimmie 10. daltese

Maahtoelmieh 10. daltesen m̄ænngan

L̄ierehtimmien ulmie lea learohke edtja maehdedh

- soejkesjidh j̄ih d̄irregh, vihkeles v̄uekieh j̄ih beapmoejurjiehtimmiev̄uekieh nuhtjedh jearsoe j̄ih monnehke beapmoem darjodh, mij v̄aromem vadta hijven healsose
- daajide nuhtjedh kvaliteetem beapmoevaarojde vuarjasjidh, smaahkh goerehtidh j̄ih kombineeredh beapmoejurjiehtimmesne j̄ih bihkedassh, menyh j̄ih ḡaassoehimmiem beapmoste bueriedidh
- orre beapmoereedth sjugniedidh pryövedh voenges beapmoevierhtijste
- digkiedidh guktie kosthold maahta hijven healsoem vedtedh j̄ih digitaale vierhtieh nuhtjedh j̄ijtse kostholdem vuarjasjidh, j̄ih aejlies j̄ih jeereldihkie beapmoevaaroeh veeljedh gosse beapmoeh jurjehte
- t̄j̄ielkestidh j̄ih laejhtehtkslaakan vuarjasjidh mielh, raerieh j̄ih bievnesh kostholden j̄ih healsoen bijre
- laejhtehtkslaakan bievnesh beapmoeproduksjovnen bijre vuarjasjidh, j̄ih digkiedidh guktie utnijefaamoe maahta voenges j̄ih veartenevijries beapmoeproduksjovnem baajnehtidh
- beapmoevaaroej klijma-åasam goerehtidh j̄ih t̄j̄ielkestidh guktie beapmoevaaroeh j̄ih beapmoeatnoe maehdieh byjresem, klijmam j̄ih beapmoejearsoesvoetem baajnehtidh
- saemien baakoetjierth nuhtjedh leekedimmesne j̄ih smeejvemisnie kreekijste, gosse guelieh t̄j̄aelieh j̄ih buerkiestidh guktie doh ovmessie bielieh åtnasuvvieh
- aerpiev̄uekien konserveerem̄ev̄uekieh goerehtidh goh s̄aålhteme, gajhkesjimmie j̄ih soevestimmie ovmessie beapmoeregijovnine
- beapmoem jurjiehtidh j̄ijtse kultuvreste, noerhtege kultuvrijste, aalkoeåålmegekultuvrijste j̄ih jeatjah kultuvrijste, j̄ih beapmoev̄uekieh viertiestidh j̄ih t̄j̄ielkestidh guktie identiteete j̄ih ektiedimmie v̄aajnoes dorjesuvvieh beapmoen j̄ih maalestahki t̄j̄irrh

Jaabnan vuarjasjimmie

Jaabnan vuarjasjimmie edtja viehkiehtidh l̄ieremem eevtjedh j̄ih maahtoem faagesne evtiedidh. Learohkh maahtoem faagesne beapmoeh j̄ih healsoe evtiedieh 8., 9. j̄ih 10. daltesisnie gosse beapmoeh j̄ih maalestahkh darjoeh, goerehtieh j̄ih vuarjasjeh, j̄ih gosse gyhtjelassi bijjeli ussjededtieh beapmoen j̄ih healsoen, beapmoeproduksjovnen, beapmoeeveljemen j̄ih identiteeten j̄ih beapmoekultuvren bijre.

Lohkehtæjja edtja sjihteladtedh guktie learohkh Leah meatan jïh lieremelastose skreejrehtidh jeereldihkie praktihkeles laavenjassi tjïrrh tjöövkesne jïh jeatjah sjihteles liereme-areenine. Lohkehtæjja jïh learohkh edtjïeh learohki evtiedimmien bijre faagesne beapmoe jïh healsoe soptsestalledh. Learohkh edtjïeh nuepiem åadtjodh pryövedh. Dan maahtoem mietie maam learohkh vuesiehtieh, edtjïeh nuepiem åadtjodh baakoeh biejedh disse maam dåajroeh sijjïeh buektiehtieh, jïh jïjtsh faageles evtiedimmien bijjelen ussjedadtedh. Lohkehtæjja edtja dan guhkiebasse lieremen bijre bihkedidh jïh lierehtimmiem sjihteladtedh guktie learohkh maetieh bihkedassem nuhtjedh sov maahtoem evtiedidh aerpievuekien beapmoeh darjodh, mah vâaromem vedtïeh hijven healsoe, jïh voerkes utniejinie jïh bievnïejinie sjiðtedh beapmoekultuvreste.

Galhkuvevuvarjasjimmie

Galhkuvevuvarjasjimmie edtja dam tjåenghkies maahtoem vuesiehtidh maam learohke seabradahkefaagesne åtna gosse lierehtimmiem galhcoe 10. daltesen mænngan. Lohkehtæjja edtja soejkesjidh jïh sjihteladtedh guktie learohkh åadtjoeh sijjen maahtoem vuesiehtidh joekehtslaakan, mesnie goerkese, ussjedadteme jïh laejhtehks ussjedimmie, ovmessie ektiedimmie. Lohkehtæjja edtja karakterem faagese beapmoe jïh healsoe biejedh dan maahtoen mietie learohke Leah vuesiehtamme praktihkeles jïh kraanskoje barkosne beapmojne jïh maalestahkigujmie. Lohkehtæjja edtja karakterem eatnemefaagese biejedh dan maahtoen mietie maam learohke vuesiehtamme gosse daajroeh jïh goerkesem gaskesadteme faagen sisvegistie jïh ektiedimmijste.

Vuarjasjimmieöörnege

Galhkuvevuvarjasjimmie

10. trinn eller på det trinnet faget blir avsluttet: Eleven skal ha én standpunktkarakter.

Eksamene learoehkidie

10. trinn eller på det trinnet faget blir avsluttet: Eleven har ikke eksamen.

Eksamene privatistide

10. trinn eller på det trinnet faget blir avsluttet: Det er ikke privatistordning i faget.